

Μετα-Ψυχολογία
179η Συνάντηση
Βασίλειος Μαούτσος

20/11/12

Ινστιτούτο Κλασικής Ψυχανάλυσης

Introductory Lectures on Psycho-Analysis, 1916, Τόμος XV

«Διάλεξη XIII: The Archaic Features and Infantilism of Dreams»

Στην αρχή αυτής του της ομιλίας ο Freud μιλάει για την `γλώσσα` που `εξελίχθη` όπως την ξέρουμε και στο τέλος για το `όνομα` που σύντομα θα δοθεί στο `ασυνείδητο` των `κρυφών σκέψεων του ονείρου`. Μιλάει, δηλαδή, για τα δύο ασυνείδητα που μόνον εκ των συμφραζομένων του είχαμε συνάγει και επισημάνει μέχρι τώρα. Το ένα αναφέρεται στη `φυλογένεση` και το άλλο στη `ατομική ιστορία` του καθενός. Όμως, όπως φερ` ειπείν, στην ιατρική θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι μία εκ γενετής ανωμαλία στη λειτουργία ενός οργάνου είναι εξαιρετικά σημαντικότερο γεγονός από έναν συγκυριακό τραυματισμό του έτσι και η `φυλογενετική` παράμετρος της ανωμαλίας που συμβαίνει κάθε βράδυ στο `κρυφό όνειρο` είναι απείρως σημαντικότερη από κάθε γεγονός της `προηγούμενης μέρας`.

Το κομμάτι της `φυλογένεσης` μόνον έμμεσα μπορούμε να το πλησιάσουμε και να `εξάγουμε` εξ αυτού `αναμνήσεις` οι οποίες συνιστούν `συμπυκνώσεις` και `κυρίως μεταθέσεις` βιωμάτων. Δεν μπορούμε να το δούμε κατά την ανάλυση ως έχει προ της δημιουργίας της `γλώσσας` - κάτι το προφανές εξ όσων έχουν λεχθεί μέχρι τώρα στη πορεία της μελέτης μας: πως θα ήταν ποτέ δυνατόν να πούμε με αξιόπιστα `λόγια` αυτό που συνέβη όταν δεν υπήρχαν `λόγια` αφού οι `αναμνήσεις` των περιγραφών τους θα είναι ακατανόητες! Το σύνολο δε αυτών των `φυλογενετικών` διαταραχών που `ακολουθούν` το `φανερό` περιεχόμενο του κάθε `ονείρου` συνιστά το `Οιδιπόδειο Σύμπλεγμα`. Άλλωστε, αναλογιζόμενοι ότι σκοπός μας δεν είναι η ανάλυση της `φυλογένεσης` αλλά του ασθενούς αυτό που μας αφορά δεν είναι παρά τα `λόγια` του ασθενούς για την `φυλογένεσή` του ονείρου του - οι φαντασιώσεις του περί αυτήν - και ουδόλως τα τεκμηριωμένα γεγονότα που την συνιστούν.

Συνεπώς, ο Freud σ` αυτή την ανεπανάληπτη ομιλία του υπεισέρχεται σ` αυτό που διακινεί το `όνειρο` πέραν των γεγονότων της `προηγούμενης μέρας` και συγκεκριμένα στον `πολυμορφικό` ερεθισμό του ασθενή που του ξανα-γεννιέται κάθε νύχτα σαν αποτέλεσμα της αναβίωσης των υπολειμμάτων και μη λεκτικοποιημένων εκφράσεων του `Οιδιποδείου Συμπλέγματος` του και πιο συγκεκριμένα του `ευνουχιστικού του συμπλέγματος`. Αυτό δε το τελευταίο συνίσταται στην κατ` εξοχήν μεμονωμένη αιτία λιβιδινικής ερεθιστικότητας την οποίαν ο Freud κλινικά αποδίδει στον `πατέρα`. Έτσι, αφήνει έξω τον γυναικείο ευνουχισμό και προσχωρεί κατ` αυτόν τον τρόπο στην πλέον βασική βιολογική φαντασίωση περί της ανθρώπινης ανάγκης για κατανόηση και ομοιομορφία της λειτουργίας των φυσικών πραγμάτων, δηλαδή, της `διαστροφικής` ανάγκης για παντελή έλλειψη ευνουχισμού και ομοιομορφία με τα ζώα.